

Els drets culturals avancen. Les seves capacitats també?

Published by [Interacció](#) [1] on 07/07/2026 - 09:35

Mai no havíem parlat tant de drets culturals.

Durant els darrers anys, els drets culturals han passat de ser un llenguatge relativament perifèric a ocupar una posició central en el debat sobre les polítiques culturals. Declaracions, plans d'acció, jornades professionals i, més recentment, la tramitació del Projecte de Llei de drets culturals de Catalunya mostren fins a quin punt aquest marc s'ha consolidat.

És una evolució significativa. Els drets culturals ja no són només una reivindicació. Comencen a formar part de l'arquitectura institucional de les polítiques culturals.

Potser precisament per això convé formular una pregunta diferent.

No tant quins drets volem reconèixer.

Sinó què necessiten aquests drets per poder-se exercir.

L'Informe anual *Estat de la cultura i de les arts 2025* del CoNCA ofereix una pista rellevant. Mentre la futura Llei de drets culturals continua avançant, l'informe torna a assenyalar algunes qüestions que apareixen de manera recurrent en les polítiques culturals catalanes: les desigualtats territorials, la necessitat de reforçar la coordinació entre administracions i les diferents capacitats institucionals dels territoris per garantir oportunitats culturals a la ciutadania.

Aquesta coincidència planteja una paradoxa que mereix atenció.

Mai no havíem disposat d'un consens tan ampli sobre els drets culturals. Al mateix temps, continuem convivint amb fortes desigualtats territorials en les condicions que permeten exercir-los.

Perquè els drets culturals es formulen com a drets universals. La seva efectivitat, en canvi, continua depenent en gran mesura del lloc on viu cada persona i de la capacitat institucional del territori on aquests drets s'han de fer realitat.

Depèn de la presència d'equipaments culturals. De la densitat associativa. De l'existència de professionals. De la continuïtat dels serveis culturals. De la cooperació entre administracions. De la capacitat dels municipis per sostenir projectes i institucions culturals en el temps.

Dit d'una altra manera: els drets culturals poden ser universals en la seva formulació, però les seves condicions d'exercici continuen sent territorials.

Aquesta constatació no qüestiona els drets culturals. Al contrari. Els pren seriosament.

Perquè quan un dret entra en el terreny de les polítiques públiques, la pregunta ja no és només si està reconegut. La pregunta és si existeixen les capacitats necessàries per fer-lo efectiu.

I aquí apareix una qüestió que sovint queda en segon pla.

Quan es parla de drets culturals, la mirada acostuma a dirigir-se cap als parlaments, les lleis i els grans marcs estratègics. Quan aquests drets es fan efectius, gairebé sempre apareixen biblioteques, escoles municipals de música, centres culturals, museus de proximitat, entitats, professionals i equips tècnics sostinguts des del món local.

Els drets es proclamen en una escala.

La seva efectivitat es juga en una altra.

Aquesta distància entre l'escala del reconeixement i l'escala de l'exercici obliga a formular una pregunta ineludible per a qualsevol sistema de governança. Qui assumeix la responsabilitat efectiva d'un dret quan la seva garantia depèn de capacitats distribuïdes de manera desigual entre territoris?

L'informe del CoNCA apunta indirectament cap a aquesta qüestió cada vegada que parla de cohesió territorial, de coordinació entre administracions o de les diferents capacitats dels territoris per sostenir la vida cultural.

Les desigualtats territorials no es manifesten només en els recursos disponibles. Es manifesten també en la capacitat dels territoris per convertir els drets reconeguts en oportunitats culturals reals.

Perquè un dret cultural pot ser universal en la seva formulació i desigual en la seva efectivitat.

Potser per això una de les preguntes més importants dels pròxims anys no serà tant quins drets culturals som capaços de reconèixer, com quines capacitats públiques som capaços de construir i sostenir per garantir-los.

Perquè els drets culturals no només necessiten marcs normatius.

Necessiten també institucions capaces de fer-los possibles.

La qüestió és què passa quan el reconeixement dels drets avança més ràpidament que les capacitats necessàries per garantir-los.

Perquè els drets es proclamen en una escala.

La seva efectivitat es juga en una altra.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: drets culturals

Tags: governança cultural

Tags: desigualtats culturals

Tags: desenvolupament territorial

Tags: valor públic de la cultura

- [2]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2026/07/serie-CoNCA25-2>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/10556>